SPIS TREŚCI:

ZARZĄDZENIE KANCLERZA 4
I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA INSTRUKCJI ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE 5
II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU JEGO UŻYTKOWANIA 7
1. Lokalizacja obiektu 7
2. Wymiary obiektu 7
3. Konstrukcja poszczególnych części obiektu 8
4. Zagospodarowanie i przeznaczenie obiektu 8
5. Stosowane instalacje użytkowe 9
6. Zagrożenia pożarowe 9
6.1. Zagrożenia pożarowe od urządzeń elektrycznych 9
6.2. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe gazu ziemnego 10
7. Kategoria zagrożenia ludzi 11
8. Strefy pożarowe 11
9. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych 12
10. Zaopatrzenie wodne 12
11. Drogi pożarowe 13
III. WYPOSAŻENIE W GAŚNICE, URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I INSTALACJE UŻYTKOWE 14
1. Podręczny sprzęt gaśniczy 14
1.1. Gaśnice proszkowe 15
2. Urządzenia przeciwpożarowe i zabezpieczające 17
2.1. Hydranty wewnętrzne 17
2.2. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne 18
2.3. Główny (przeciwpożarowy) wyłącznik prądu 18
2.4. Instalacja odgromowa 19
3. Sposoby poddawania przeglądom gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych 19
4. Przeglądy i badania instalacji użytkowych 20
4.1. Instalacja elektryczna 20
4.2. Instalacja gazowa 21
4.3. Urządzenia grzewcze 21
4.4. Przewody kominowe (spalinowe i wentylacyjne) 21
IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA 23
1. Alarmowanie 23
2. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia 23
3. Zasady współdziałania ze strażą pożarną 24
4. Zabezpieczenie pogorzeliska 24
V. SPOSOBY PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM 25
1. Zasady organizacyjne prac niebezpiecznych 25
2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych 26
3. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne 27
4. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych 27
VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA 31

1. Problematyka ewakuacji 31
2. Zasady ewakuacji ludzi z obiektu 32
3. Obowiązki pracowników w zakresie ewakuacji 33
4. Techniczne warunki ewakuacji w obiekcie 33
5. Wystrój wnętrz 33
6. Sposoby praktycznego sprawdzania ewakuacji ludzi 34
7. Ewakuacja i zjawisko paniki 35
VII. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW 38
1. Zadania i obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom dla poszczególnych stanowisk pracy 38
1.1. Zarządca obiektu (kanclerz uczelni) 38
1.2. Wykładowcy / nauczyciele 39
1.3. Woźny / konserwator 39
1.4. Sprzątaczka 39
2. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników 40
3. Czynności zabronione pracownikom obiektu 40
4. Odpowiedzialność karna 41
VIII. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ORAZ Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI 42

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

ZAŁĄCZNIK nr 1	Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
ZAŁĄCZNIK nr 2	Karta oświadczeń pracowników o zapoznaniu się z instrukcją
ZAŁĄCZNIK nr 3	Oświadczenie o szkoleniu wstępnym w zakresie ppoż.
ZAŁĄCZNIK nr 4	Oświadczenie pracownika o przeszkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej
ZAŁĄCZNIK nr 5	Podstawowe akty prawne uwzględnione przy opracowaniu instrukcji
ZAŁĄCZNIK nr 6a	Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych
ZAŁĄCZNIK nr 6b	Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
ZAŁĄCZNIK nr 6c	Książka prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
ZAŁĄCZNIK nr 7	Obowiązujące sankcje karne za naruszanie zasad ochrony przeciwpożarowej
ZAŁĄCZNIK nr 8	Protokół z ćwiczeń ewakuacyjnych

ZARZĄDZENIE KANCLERZA

z dnia ..... 2020 roku.

w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektu dydaktyczno-administracyjnego (budynek A) Grupy Edukacyjnej MILENIUM w Gnieźnie przy ul. Okulickiego 3a.

Działając na podstawie art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.961) w związku z § 6 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r., Nr 109, poz. 719 ze zmianami), zarządzam co następuje:

§1

Wprowadzam w życie instrukcję bezpieczeństwa pożarowego obiektu dydaktyczno-administracyjnego stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

Zobowiązuję wszystkich pracowników oraz stałych użytkowników do zapoznania się z treścią instrukcji za pisemnym potwierdzeniem.

§3

Nowo przyjmowani pracownicy są zapoznawani z instrukcją podczas szkolenia.

§4

Pracownicy oraz inne osoby przebywające w obiekcie szkolnym są zobowiązane do przestrzegania i stosowania zadań określonych w instrukcji.

§5

Dokument należy aktualizować raz na dwa lata a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu bądź jego części, które mają wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

§6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

……

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA INSTRUKCJI ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE

Przedmiotem niniejszej instrukcji jest określenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji obiektu dydaktyczno-administracyjnego (budynek A) Grupy Edukacyjnej MILENIUM w Gnieźnie przy ul. Okulickiego 3a.

Obowiązek opracowania „Instrukcji bezpieczeństwa Pożarowego" wynika z oraz §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719 ze zmianami).

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
7) **ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.**

W celu określenia wymagań przeciwpożarowych dotyczących budynku szkolnego przeprowadzono analizę zagrożeń oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o obowiązujące przepisy oraz wykorzystując dokumentację techniczną.

Postanowienia instrukcji formułują szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz określają sposób powiadamiania Państwowej Straży Pożarnej o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu. Zgodnie z wymogami §6 w/w rozporządzenia MSWiA dokument określa w swych rozdziałach następujące zagadnienia:

a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu;
b) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
d) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, w przypadku ich wykonywania;
e) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;

f) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
g) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami;
h) plany obiektu, obejmujące także jego usytuowanie, oraz terenu przyległego.

Dla pracowników określono zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru, organizację i warunki ewakuacji w kontekście funkcji obiektu oraz warunków technicznych. Ponadto obowiązkiem pracowników i stałych użytkowników jest znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi i użycia.

Wszyscy pracownicy uczelni i szkoły bez względu na rodzaj wykonywanej pracy, zobowiązani są do zapoznania się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegania zawartych w niej ustaleń. Wzór karty oświadczeń o zapoznaniu się z jej treścią stanowi **załącznik nr 2**. Postanowienia niniejszej instrukcji obowiązują również pracowników firm i osób prowadzących działalność lub wykonujących jakiekolwiek prace zlecone w obiekcie. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektu (lub jego części) musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Zarządca obiektu (kanclerz uczelni) ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców (najemców) w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania postanowień instrukcji.

Znajomość dokumentu nie zwalnia od konieczności zapoznania i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, wewnętrznych zarządzeniach, zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych, itp. Wykaz podstawowych aktów prawnych uwzględnionych przy opracowaniu instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawarty jest w **załączniku nr 5**.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscu dostępnym dla ekip ratowniczych!

II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU JEGO UŻYTKOWANIA

1. Lokalizacja obiektu

Obiekt dydaktyczno-administracyjny (budynek A) Grupy Edukacyjnej MILENIUM zlokalizowany jest w Gnieźnie przy ul. Okulickiego 3a na działce o powierzchni 4000 m² na terenie byłej Garbarni.

Obiekt wolnostojący posiada dwie kondygnacje nadziemne i częściowe podpiwniczenie. Wjazd na teren szkolny zapewniono poprzez bramę wjazdową od strony północnej bezpośrednio z ulicy Okulickiego.

Odległość budynku A od innych zabudowań położonych na sąsiednich działkach wynosi ponad 8m. Odległości te uniemożliwiają możliwość przenoszenia się ognia w przypadku powstania pożaru w obiekcie dydaktycznym oraz spełnione są wymogi przepisów dotyczących zachowania minimalnych odległości między zewnętrznymi ścianami budynków.

Odległość od siedziby Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Gnieźnie wynosi ok. 4 km. Warunki te zapewniają w miarę szybki dojazd i możliwość włączenia się służb ratowniczych straży pożarnej do działań w pierwszych minutach po zauważeniu pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Wymiary obiektu

Dane liczbowe obiektu dydaktyczno-administracyjnego (budynek A):

- powierzchnia zabudowy - ok. 675 m²,
- powierzchnia użytkowa - 1167 m²,
- kubatura - ok. 4700 m³,
- wysokość – ok. 7m.

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych budynki dzieli się na następujące grupy wysokości:

- **niskie** - do 12 m włącznie wysokości nad poziomem terenu lub mieszkalne do 4 kondygnacji nadziemnej włącznie,
- średniowysokie - ponad 12m do 25m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- wysokie - ponad 25m do 55m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- wysokościowe – powyżej 55m nad poziomem terenu.

Biorąc powyższe pod uwagę obiekt dydaktyczno-administracyjny MILENIUM zalicza się do grupy wysokości: **budynki niskie.**

3. Konstrukcja poszczególnych części obiektu

Poszczególne części obiektu i ich elementy konstrukcyjne wykonane zostały w następujący sposób:

- fundamenty betonowe,
- ściany nośne i działowe murowane,
- strop między kondygnacyjny żelbetowy,
- stropodach żelbetowy kryty papą,
- klatki schodowe żelbetowe z płytkami ceramicznymi.

4. Zagospodarowanie i przeznaczenie obiektu

Zagospodarowanie poszczególnych części obiektu dydaktyczno-administracyjnego przedstawia się następująco:

- **piwnica:** kotłownia gazowa;
- **parter:** sala dydaktyczna nr 1, sala dydaktyczna nr 2, pomieszczenie techniczne, sala dydaktyczna nr 4, sala dydaktyczna nr 5, sala dydaktyczna nr 6, WC, pomieszczenie studium doskonalenia menedżerów oświaty, WC damskie, WC męskie, holl / komunikacja, 2 klatki schodowe, sala dydaktyczna nr 11 (komputerowa), sala dydaktyczna nr 12, sala dydaktyczna nr 13, sala dydaktyczna nr 14,
- **piętro:** rektorat (sekretariat, rektor, kanclerz), kwestura, 2 klatki schodowe, holl / komunikacja, sala dydaktyczna, aula niebieska), WC, świetlica, gabinet pedagoga, WC męskie, WC damskie, pomieszczenie gospodarcze, kierownik działu IT, dział IT, kierownik administracyjny / koordynator praktyk, dziekanat, pokój wykładowców, sala dydaktyczna, sekretariat, gabinet dyrektora zespołu szkół Milenium, gabinet wicedyrektora zespołu szkół Milenium.

5. Stosowane instalacje użytkowe

Przeznaczenie budynku dydaktyczno-administracyjnego oraz wynikający z tego zakres eksploatacji obiektu i jego pomieszczeń, a także konieczność zapewnienia należytych warunków pobytu studentom, uczniom oraz innym użytkownikom obiektu wymagają stosowania określonych instalacji i urządzeń niezbędnych do realizacji wytyczonych zadań. Obiekt wyposażony został w następujące podstawowe instalacje użytkowe i zabezpieczające:

- wodno-kanalizacyjną (do celów bytowo - sanitarnych),
- wodociągową – przeciwpożarową (hydranty wewnętrzne),
- centralnego ogrzewania,
- elektryczną,
- odgromową,
- gazową,
- telefoniczną,
- awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

6. Zagrożenia pożarowe

Praktycznie wszystkie obiekty narażone są na powstawanie w nich pożarów. Stopień ich zagrożenia pożarowego jest jednak znacznie zróżnicowany i wynika z szeregu czynników mających istotny wpływ zarówno na powstanie w nim ognia jak i jego rozprzestrzenianie się. Na stopień zagrożenia pożarowego w dużym stopniu wpływać mogą różnego rodzaju palne elementy budowlane i konstrukcyjne, które w analizowanym budynku dydaktycznym MILENIUM nie występują.

6.1. Zagrożenia pożarowe od urządzeń elektrycznych

Najwięcej pożarów wynika z wad urządzeń elektrycznych, pozostałe są skutkiem błędów w użytkowaniu tego rodzaju urządzeń. Najczęstsze przyczyny pożarów to:

- zły stan zestyków lub niewłaściwy dobór aparatów łączeniowych oraz zabezpieczeń przetężeniowych (nadprądowych),
- zły stan izolacji lub niewłaściwy rodzaj izolacji elektrycznej,
- nadmierne nagrzewanie się urządzeń elektrycznych podczas ich pracy,
- błędne połączenia lub zwarcia w instalacjach (np. pomiędzy przewodami N i PE),
- występowanie łuku elektrycznego,
- występowania przepięć pochodzenia atmosferycznego i łączeniowego.

6.1.1. Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznej

Podczas pełnych zwarć metalicznych w instalacjach i urządzeniach elektrycznych zasilanie powinno z reguły zostać szybko wyłączone przez urządzenia zabezpieczające. Jednakże mogą powstać tzw. zwarcia niepełne, na skutek uszkodzenia izolacji lub powstania ścieżki przewodzącej na powierzchni izolacji. Ma to miejsce wskutek zmniejszenia się rezystancji izolacji w wyniku jej starzenia, zanieczyszczenia lub zawilgocenia. W miejscu uszkodzenia, wskutek wystąpienia upływu prądu, dochodzi do silnego nagrzania izolacji mogącego być przyczyną pożaru - urządzenia zabezpieczające reagujące na wzrost wartości prądu w obwodzie nie mogą wyłączyć zasilania z powodu zbyt małej wartości prądu. Natomiast skuteczną ochronę zapewnić tutaj mogą zabezpieczenia różnicowoprądowe, reagujące na pojawienie się upływu prądu z obwodu.

Jeżeli zabezpieczenia przetężeniowe mają zbyt duży prąd znamionowy w stosunku do mocy zasilanych urządzeń, które mają zabezpieczać, to mogą one być przyczyną powstania pożaru. W takich przypadkach przy przeciążeniach i zwarciach

następuje silne nagrzanie materiału przewodzącego i izolacyjnego, ponieważ urządzenia zabezpieczające nie wyłączają zasilania w odpowiednio krótkim czasie.

6.1.2. Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują mniejsze zagrożenie pożarowe niż urządzenia grzejne. Temperatura zewnętrzna zależy od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia i położenia żarówki. Temperatura ta może osiągnąć ok. 350ºC.

Żarówka może stać się przyczyną pożaru w przypadku bezpośredniego kontaktu (zetknięcia) materiału palnego z jej powierzchnią lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy rozbitej żarówki spadną na materiał palny. W drugim z omawianych przypadków materiał palny musiał by być w bardzo małej odległości, ponieważ elementy rozbitej żarówki ulegają ochłodzeniu w powietrzu. Znacznie bezpieczniejsze pod względem pożarowym są świetlówki lub diody LED.

6.1.3. Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem lub pożarem, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

- jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach, lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- w miarę możliwości, gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m od siebie.

6.1.4. Sposoby eliminowania zagrożenia od urządzeń i instalacji elektrycznych

Stosuje się następujące sposoby eliminacji i ograniczenia zagrożenia pożarowego od urządzeń elektrycznych:

- wykonuje się instalację i urządzenia tak, aby nie podtrzymywały i nie rozprzestrzeniały pożaru, niezależnie od tego, czy powstał on w nich samych, czy w ich pobliżu,
- elementy instalacji i urządzeń elektrycznych stykające się z materiałami palnymi umieszcza się w bezpiecznej odległości albo stosuje się niepalne podkładki,
- instaluje się przewody i kable z izolacją wykonaną z materiałów niepalnych;
- przy długich wiązkach przewodów i kabli zapewnia się ich zwiększoną odporność na działanie ognia, przez zastosowanie odpowiedniej izolacji lub pomalowanie specjalną farbą bądź przez natryskiwanie spienionego tworzywa,
- opraw lamp w „ciągach świetlnych” nie wykonuje się z materiałów łatwo palnych.

6.2. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe gazu ziemnego

W obiekcie użytkowany jest gaz z sieci gazowej - gaz ziemny. Wykorzystywany jest do zasilania kotła gazowego w kotłowni. Gaz ziemny jest wieloskładnikową mieszaniną gazową, która zawiera w swym składzie od 85 do 95% metanu, 2 do 8% azotu, 0,5 do 2% dwutlenku węgla oraz niewielkie ilości etanu, propanu i butanu. Gęstość gazu ziemnego względem powietrza równa się około 0,6. Gaz ziemny jest lżejszy od powietrza – unosi się w górę. Wentylacja powinna więc zapewniać nawiew powietrza z dołu pomieszczeń. Wyciąg (wywiew) należy sytuować maksymalnie wysoko przy sufitach pomieszczeń.

Gaz ziemny tworzy mieszaniny wybuchowe z powietrzem w granicach 5 – 15% objętościowych gazu w stosunku do powietrza. Oznacza to, że jeśli stężenie w powietrzu przekroczy 5%, to może wskutek czynnika energetycznego nastąpić wybuch. Gdy stężenie gazu w powietrzu przekroczy 15%, to jest już zbyt mało powietrza (tlenu) aby nastąpił wybuch. Mieszanina taka jest palna, ale już nie

wybuchowa. Rozcieńczenie jej powietrzem, dostarczenie tlenu, na przykład poprzez otwarcie okna lub drzwi do pomieszczenia, w którym zgromadził się gaz, może przywrócić utworzonej mieszaninie gazu z powietrzem właściwości wybuchowe. Wietrzenie pomieszczeń w takich przypadkach musi więc być szczególnie ostrożne, w pobliżu nie może być źródła energii zdolnego spowodować zapłon.

Niedopuszczalne jest sprawdzanie nieszczelności instalacji przy pomocy otwartego ognia!

7. Kategoria zagrożenia ludzi

Zakres użytkowania obiektu oraz ilość osób przebywających w poszczególnych pomieszczeniach są czynnikami decydującymi o kwalifikacji do poszczególnych kategorii zagrożenia ludzi. Zgodnie z postanowieniami § 209.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się między innymi na:

- mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią **zagrożenia ludzi**, określane dalej jako **ZL** (...).

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- **ZL I** – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- **ZL III** - użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- ZL IV - mieszkalne,
- ZL V - zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Sposób użytkowania obiektu dydaktyczno-administracyjnego MILENIUM powoduje zakwalifikowanie poszczególnych jego części do następujących kategorii:

- **sale dydaktyczne, zaplecze administracyjno-socjalne, pomieszczenia obsługi – ZL III,**
- **kotłownia gazowa – PM.**

8. Strefy pożarowe

Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	**Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m^2**			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	**w budynku wielokondygnacyjnym**		
		niskim (N)	**średniowysokim (SW)**	**wysokim i wysokościowym (W) i (WW)**
ZL I, **ZL III,** ZL IV, ZL V	10.000	**8.000**	5.000	2.500
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

Budynek dydaktyczny połączony jest łącznikami z budynkiem B oraz obiektem Salonu Meblowego SPIN, lecz na chwilę obecną łączniki nie są użytkowane i nie ma możliwości przejścia. W związku z tym budynek A MILENIUM stanowi jedną strefę pożarową. Na poziomie piwnicznym wydzielone zostało pożarowo od pozostałej części obiektu pomieszczenie kotłowni gazowej.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych dla stref zakwalifikowanych do kategorii ZLIII (innych niż ZL II), znajdujących się w budynku niskim wynoszą **8000m²** i w związku z tym w analizowanym obiekcie dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM strefa pożarowa mieści się w dopuszczalnych granicach ponieważ powierzchnia użytkowa całego obiektu wynosi **1167 m².**

9. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych

W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury ustanowiono pięć klas odporności pożarowej budynków, podanych w kolejności od najwyższej do najniższej i oznaczonych literami A, B, C, D, E. Zaliczenie budynku do odpowiedniej klasy odporności pożarowej, powoduje konieczność określenia wymaganych warunków pożarowych poszczególnych elementów konstrukcyjnych budynku.

Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku ZLIII niskiego dwukondygnacyjnego jest „C”, którą można obniżyć do „D”. Dla elementów konstrukcyjnych budynków wykonanych w klasie „D” odporności pożarowej stawia się następujące wymagania:

- główna konstrukcja nośna – R 30,
- konstrukcja dachu – nie stawia się wymagań,
- strop – REI 30,
- ściana zewnętrzna – EI 30,
- ściana wewnętrzna – nie stawia się wymagań,
- przekrycie dachu – nie stawia się wymagań.

Opisane wcześniej główne elementy konstrukcyjne zastosowane w budynku dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM, zapewniają wymaganą dla niego odporność ogniową i decydują o spełnieniu klasy „D” odporności pożarowej.

10. Zaopatrzenie wodne

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r., nr 124, poz. 1030) do obiektów użyteczności publicznej o kubaturze brutto do 5000m³ oraz powierzchni wewnętrznej powyżej 1000m², położonych w obrębie jednostek osadniczych wymagane jest zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru. Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych dla przedmiotowego obiektu wynosi łącznie **20dm³/s z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy 80mm**.

Zaopatrzenie wodne zapewnione jest z sieci hydrantowej miejskiej, w odległościach nie przekraczających odpowiednio 75 i 150m od chronionego obiektu. Najbliższy hydrant nadziemny zlokalizowany jest przy budynku B, kolejny przy budynkach mieszkalnych przy ul. Okulickiego. Z hydrantów zewnętrznych jednostki straży pożarnych mogą pobierać wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

11. Drogi pożarowe

Z uwagi na zakwalifikowanie obiektu do kategorii zagrożenia ludzi ZLIII niskiego, którego powierzchnia przekracza 1000m² i obejmuje kondygnację nadziemną inną niż pierwsza, wymaga on doprowadzenia drogi pożarowej o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającej dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej. Wjazd na teren szkolny zapewniono od strony północnej, poprzez bramę wjazdową, bezpośrednio z drogi publicznej. Ponadto zapewniono dojazd drogami wewnętrznymi od strony Hurtowni LECH-POL oraz od strony ul. Wrzesińskiej. Od drogi pożarowej wykonano dojścia piesze do budynku o szerokości 1,5m.

Powyższy stan odpowiada wymogom zawartym w §12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r., nr 124, poz. 1030).

III. WYPOSAŻENIE W GAŚNICE, URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I INSTALACJE UŻYTKOWE

1. Podręczny sprzęt gaśniczy

Sprzętem służącym do gaszenia pożaru lub ograniczania jego skutków w szkole podstawowej jest **podręczny sprzęt gaśniczy.** Jest to przenośny sprzęt gaśniczy uruchamiany ręcznie, służący do zwalczania pożaru w zarodku, do którego zalicza się między innymi gaśnice, agregaty gaśnicze, koce gaśnicze.

W obiekcie zastosowano gaśnice proszkowe 4 i 6kg typu ABC otaz UGS 2x. Sprzęt gaśniczy został rozmieszczony prawidłowo. Gaśnice umieszczono w miejscach ogólnodostępnych. Miejsca lokalizacji gaśnic zostały oznakowane zgodnie z PN-EN ISO 7010:2011. Dostęp do sprzętu jest zachowany, długość dojścia nie przekracza 30 m.

Obiekt dydaktyczno-administracyjny MILENIUM wyposażony został w podręczny sprzęt gaśniczy, który w obiekcie rozlokowany jest w następujący sposób:

Lp.	Rodzaj sprzętu	Miejsce usytuowania sprzętu	ilość
1.	GP–6 ABC	Parter – pomieszczenie techniczne	1
2.	GP–6 ABC	Parter – korytarz przy hydrancie	1
3.	UGS – 2X	Parter – sala komputerowa	1
4.	GP–6 ABC	Parter – korytarz przy SDMO	1
5.	GP–6 ABC	Piętro – korytarz (przy klatce schodowej)	2
6.	UGS – 2X	Piętro – serwerownia	1
7.	GP–2 ABC	Piętro – dziekanat	1
8.	GP–4 ABC	Piętro – korytarz przy hydrancie	1
9.	GP–2 ABC	Piętro – sekretariat	1

W celu zobrazowania kryteriów dotyczących doboru, ilości oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, poniżej zostały przedstawione szczegółowe wymagania prawne w odniesieniu do gaśnic. Zgodnie z § 32 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r., nr 109, poz. 719 ze zmianami):

1. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.

2. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

1) A – materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
2) B – cieczy i materiałów stałych topiących się;
3) C – gazów;
4) D – metali;
5) F – tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

1) **na każde 100 m²** powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
   a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, **ZL III** lub ZL V,
   b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego > 500 MJ/m²,
2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt.1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

4. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
   a) przy wejściach do budynków,
   b) na klatkach schodowych,
   c) na korytarzach,
   d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

5. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

1.1. Gaśnice proszkowe

Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się na działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy **ABC** przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych, mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 5 do 8 m dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach od –30°C do +60°C.

SPOSÓB UŻYCIA GAŚNIC - zdjąć z wieszaka, wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu do oporu, skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Podstawowe zasady podczas gaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym:

- gaśnice przenosić pionowo,
- gaśnice uruchamiać dopiero przy źródle pożaru,
- rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru,
- w miarę możliwości należy ustawić się plecami do kierunku wiatru,
- strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu (powierzchnie poziome),
- zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem,
- płonące spadające z góry na dół krople lub cieknącą ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
- w przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie.

Zabrania się używania podręcznego sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z działaniami ratowniczymi lub szkoleniem pożarniczym!

Gaśnice znajdujące się na wyposażeniu budynku dydaktycznego MILENIUM posiadają atesty dopuszczające do stosowania w ochronie przeciwpożarowej i spełniają wymogi Polskich Norm. Odpowiedzialność za utrzymanie podręcznego sprzętu gaśniczego w należytym stanie technicznym (aktualna metryczka legalizacyjna, nie zerwana plomba i czytelna etykieta z instrukcją obsługi) ponosi kierownik administracyjny.

Podręczny sprzęt gaśniczy dobiera się w zależności od występującego w obiekcie (pomieszczeniu) rodzaju materiału palnego, jego stanu skupienia i sposobu spalania. Wszystkie gaśnice posiadają w instrukcjach obsługi oznakowania grup pożarów do gaszenia, których są przeznaczone. Zgodnie z PN-EN2: 1998/A1 – Podział pożarów oraz EN2: 1992/A1: 2004 – Zmiana do normy europejskiej.

Zakres stosowania gaśnic w zależności od palącego się materiału:

Grupy pożarów	**Zakres stosowania środków gaśniczych**	
	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	**Typy gaśnic przenośnych**
	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia np.: drewno, papier, węgiel, słoma, tworzywa sztuczne tekstylia itp.,	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym ABC, Gaśnice płynowe z dodatkowym roztworem środka, Gaśnice pianowe
	Pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się podczas pożaru np.: benzyna, farby, oleje, smoła, rozpuszczalniki itp.	Gaśnice śniegowe Gaśnice proszkowe ze środkiem gaszącym ABC lub BC Gaśnice pianowe,
	Pożary gazów np.: acetylen, metan, propan - butan, wodór, gaz ziemny itp.,	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym ABC lub BC, Gaśnice śniegowe

	Pożary metali np.: aluminium, sód, potas, lit, magnez i ich związki	Gaśnice proszkowe z proszkiem gaszącym metale
	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych (np. rozgrzane oleje rzepakowe i słonecznikowe, smalec, margaryna)	Gaśnice pianowe GWG-2x AF z pianotwórczym środkiem gaśniczym FETTEX
Do gaszenia pożarów poszczególnych grup w obrębie urządzeń elektrycznych, będących pod napięciem stosuje się gaśnice śniegowe lub proszkowe – opisane na etykiecie o możliwości gaszenia urządzeń pod napięciem.		

2. Urządzenia przeciwpożarowe i zabezpieczające

Urządzeniami przeciwpożarowymi są urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Dla ochrony przeciwpożarowej obiektu dydaktyczno-administracyjnego MILENIUM zastosowano rozwiązania techniczne poprawiające warunki bezpieczeństwa przebywającym tu ludziom, a z drugiej strony mogące przyczynić się do usprawnienia ewakuacji ludzi oraz działań gaśniczych podczas powstałego pożaru.

2.1. Hydranty wewnętrzne

Urządzeniami służącymi do zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiekcie są dwa **hydranty wewnętrzne Ø 52**. Miejsca lokalizacji hydrantów oznakowano tablicami zgodnie z PN-92/N-01256/01. Docelowo miejsca lokalizacji hydrantów wewnętrznych należy oznakować tablicami zgodnie z PN-EN ISO 7010:2011.

Hydranty wewnętrzne to urządzenia przeciwpożarowe umieszczone na sieci wodociągowej wewnętrznej, umożliwiające podanie strumienia wody do ogniska pożaru. Sieć hydrantowa jest zaliczana do stałych urządzeń gaśniczych wodnych. Składa się ona z nawodnionych rur wodociągowych zakończonych zaworem hydrantowym. Hydranty wyposażone są w jeden odcinek węża płasko składanego 52 o długości 20m. Ponadto na wyposażeniu hydrantów znajdują się prądownice wodne umieszczone w szafkach hydrantowych. Hydrantów wewnętrznych używa się do gaszenia pożarów grupy A, tj. ciał stałych oraz do schładzania powierzchni przedmiotów znajdujących się w sąsiedztwie źródła ognia. Do hydrantów powinien być zachowany dostęp co najmniej o szerokości 1 m.

Sposób użycia hydrantu wewnętrznego:

- otworzyć drzwiczki szafki,
- rozwinąć wąż hydrantowy na całej długości,
- odkręcić zawór hydrantowy,
- skierować strumień wody na miejsce pożaru przy pomocy prądownicy wodnej.

Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby, jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody.

Stosowanie wody podczas niektórych pożarów nie jest pożądane, tak jak np.:

- przy pożarach w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem - ze względu na możliwość porażenia ratownika prądem,
- do gaszenia rozgrzanych elementów metalowych, które mogą ulec gwałtownym odkształceniom,
- do gaszenia pożarów niektórych materiałów, które mogą ulec całkowitemu zniszczeniu na skutek działania wody lub wilgoci i powstania w związku z tym znacznych szkód wtórnych.

2.2. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne

Drogi ewakuacyjne w budynku dydaktycznym częściowo wyposażone zostały w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne. Włączenie oświetlenia awaryjnego następuje samoczynnie w momencie zaniku napięcia. Czas zadziałania oświetlenia wynosi do 2 sekund. Lampy tego oświetlenia wyposażone są w wewnętrzne baterie, z których zasilane są żarówki (świetlówki). Podstawową funkcją oświetlenia ewakuacyjnego jest zapewnienie warunków do bezpiecznego wyjścia z miejsca przebywania osób w przypadku zaniku oświetlenia podstawowego. Oświetlenie to powinno umożliwiać:

- odnalezienie drogi ewakuacyjnej i właściwego kierunku poruszania się,
- łatwe zlokalizowanie i użycie sprzętu przeciwpożarowego,
- udzielenie pierwszej pomocy medycznej.

Aby osiągnąć właściwą widzialność umożliwiającą ewakuację oświetla się przestrzeń drogi ewakuacyjnej co najmniej do wysokości 2m nad podłogą.

Natężenie oświetlenia na drodze ewakuacyjnej o szerokości do 2m przy posadzce powinno wynosić co najmniej 1lx, natomiast natężenie oświetlenia dla strefy otwartej (sala sportowa) powinno wynosić min. 0,5lx. Czas świecenia dla celów ewakuacji powinien wynosić min. 1 godzinę.

Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego zalicza się do urządzeń przeciwpożarowych i w związku z tym należy je poddawać okresowym przeglądom (przynajmniej 1 raz w roku) polegającym na sprawdzeniu skuteczności zadziałania wszystkich lamp oraz przewidzianego dla nich czasu działania.

2.3. Główny (przeciwpożarowy) wyłącznik prądu

Obowiązek jego stosowania wynika z § 183.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 1065 ze zmianami), który mówi o konieczności stosowania ppoż. wyłączników prądu, odcinających dopływ prądu do wszystkich obwodów, w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1000m³. Istnieje możliwość odłączenia zasilania przy pomocy głównego wyłącznika prądu znajdującego się w skrzynce przyłączeniowej na zewnątrz obiektu (od strony południowej). Docelowo obiekt należy wyposażyć w przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Wyłącznik pozwala w przypadku pożaru lub innych zagrożeń na wyłączenie prądu w całym obiekcie dydaktycznym. Miejsce lokalizacji oznakowano tablicą zgodną z PN-97/N-01256/04.

2.4. Instalacja odgromowa

Na obiekcie dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM zamontowana jest instalacja piorunochronna służąca dla ochrony przed wyładowaniami atmosferycznymi. Podstawowym zadaniem urządzenia piorunochronnego jest przejęcie i odprowadzenie do ziemi prądu piorunowego w sposób bezpieczny dla ludzi oraz eliminujący możliwość uszkodzenia chronionego obiektu budowlanego i zainstalowanych tam urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Zwody poziome i przewody odprowadzające wykonane są z prętów stalowych. Uziomy wykonano jako otokowe ułożone w ziemi.

Ogólne zasady ochrony obiektów przed wyładowaniami atmosferycznymi zawarte są w „PN-EN 62305-1 Ochrona odgromowa. Część 1. Zasady ogólne". Instalacja odgromowa wykonana jest zgodnie z wymaganiami zawartymi w „PN-EN 62305-3 Ochrona odgromowa. Część 3. Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia". Zakres eksploatacji obiektów nakłada prawny obowiązek utrzymywania instalacji piorunochronnej, zgodnie z „PN-EN 62305-2 Ochrona odgromowa. Część 2. Zarządzanie ryzykiem".

Warunki i terminy badań winny być bezwzględnie dotrzymywane ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa nie tylko pożarowego, ale przede wszystkim bezpieczeństwa dla użytkowników budynku.

3. Sposoby poddawania przeglądom gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych

Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w przepisach, Polskich Normach i instrukcjach obsługi. Przeglądy gaśnic powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**. Przeglądy stanu technicznego i konserwacji powinna dokonywać osoba posiadająca zgodę producenta (autoryzację).

Okresowa kontrola podręcznego sprzętu gaśniczego winna obejmować oględziny:

- stanu ogólnego, czystości i dostępności gaśnicy,
- czytelności, kompletności i prawidłowości napisów zewnętrznych,
- stanu armatury, plomby, wężyków i zabezpieczeń,
- sprawdzenie terminowości badań zgodnie z przepisami UDT,
- jakości powłoki lakierniczej (np. ślady korozji),
- stanu technicznego elementów z tworzyw sztucznych, szczelności zaworu i uszczelek,
- sprawdzenie masy ładunku gaśniczego,
- stanu połączeń gwintowych,
- sprawdzenie drożności przewodów przez które podawany jest środek gaśniczy,
- stanu technicznego uchwytów i mocowań.

Ważnym elementem w utrzymaniu pełnej sprawności technicznej gaśnic jest stosowanie oryginalnych części i podzespołów naprawczych. Dowodem przeprowadzonej konserwacji (naprawy) jest umieszczanie na gaśnicy samoprzylepnej naklejki, na której winny być podane następujące informacje: nazwa firmy uprawnionej do wykonywania serwisu, identyfikacja konserwatora, data ostatniego przeglądu, data następnej kontroli.

Czasookresy przeglądów podręcznego sprzętu gaśniczego oraz instalacji i urządzeń zabezpieczających w obiekcie dydaktycznym przedstawia poniższa tabela:

Nazwa sprzętu lub urządzenia	Zakres czynności, przeglądu itp.	Termin	Podstawa prawna
Podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice)	Przegląd techniczny i czynności konserwacyjne	1 raz w roku	§3 ust.2 i 3 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719 ze zmianami).
Hydranty wewnętrzne	Przegląd i konserwacja (badanie wydajności i ciśnienia)		
Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	sprawdzenie skuteczności i stanu technicznego	1 raz w roku	
Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne	sprawdzenie skuteczności zadziałania oraz czasu świecenia		
Węże będące na wyposażeniu hydrantów wewnętrznych	Próba ciśnieniowa	Co 5 lat	§ 3 ust. 4 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719 ze zmianami).
Instalacja odgromowa (piorunochronna)	Oporność uziemienia	1 raz na 5 lat	Art. 62 ust. 2 Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.1186 ze zmianami).

4. Przeglądy i badania instalacji użytkowych

Zarządzający obiektem budowlanym jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku i obiektu budowlanego książkę obiektu budowlanego stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Książka powinna być systematycznie prowadzona przez okres użytkowania obiektu.

Instalacje użytkowe powinny być dobrane stosownie do funkcji budynku i występujących w nim zagrożeń. Powinny być one użytkowane i utrzymywane w stanie zgodnym z warunkami technicznymi, w szczególności być poddawane okresowym przeglądom i konserwacjom przez osoby uprawnione. Z przeprowadzanych przeglądów i badań sporządza się protokoły, które należy dołączać, w formie załączników, do książki obiektu budowlanego. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia, jest zabroniona.

Badania stanu technicznego obiektu i jego instalacji użytkowych zakończone sporządzeniem protokołu winny być przeprowadzane na zlecenie właściciela lub zarządcy cyklicznie, wg wymagań art.62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.1186 ze zmianami).

4.1. Instalacja elektryczna

Zgodnie z §180 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie instalacja i urządzenia elektryczne, przy zachowaniu przepisów rozporządzenia, przepisów odrębnych dotyczących dostarczania energii, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także wymagań Polskich Norm

odnoszących się do tych instalacji i urządzeń, powinny zapewniać między innymi:
- ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym (ochrona przeciwporażeniowa),
- przepięciami łączeniowymi i atmosferycznymi (oporność izolacji i uziemienia),
- powstaniem pożaru, wybuchem i innymi szkodami.

Instalacje i urządzenia elektryczne przeznaczone do eksploatacji w poszczególnych pomieszczeniach muszą być wykonane zgodnie z obowiązującymi zasadami zawartymi w Przepisach Budowy i Eksploatacji Urządzeń Elektrycznych. Istotnym elementem jest dobór właściwych urządzeń i instalacji do rodzaju prowadzonych prac, występujących zagrożeń pożarowych, wilgotności itp.

4.2. Instalacja gazowa

Instalacja gazowa w obiekcie służy do zasilania kotła w kotłowni gazowej. Kurek główny instalacji gazowej znajduje się w wentylowanej szafce na zewnętrznej ścianie budynku dydaktycznego. Miejsce lokalizacji kurka głównego oznakowano tablicą zgodną z Polską Normą (PN-97/N-01256/04).

Corocznie należy zlecać profilaktyczne, techniczne przeglądy instalacji i urządzeń gazowych wyspecjalizowanym konserwatorom. W ramach corocznych przeglądów instalacji gazowych należy sprawdzić między innymi:
- dostęp do zaworów i kurków,
- szczelność połączeń gwintowanych i kurków.

4.3. Urządzenia grzewcze

Ogrzewanie obiektu dydaktyczno-administracyjnego zapewniono poprzez centralne ogrzewanie zasilane z kotłowni gazowej. Kotłownię zlokalizowano w pomieszczeniu piwnicznym z wejściem z zewnątrz obiektu od strony wschodniej. W kotłowni zastosowano kocioł gazowy Brötje o mocy 60kW. Urządzenia grzewcze należy poddawać przeglądom i kontroli zgodnie z zaleceniami producenta zawartymi w instrukcjach obsługi oraz DTR urządzeń.

4.4. Przewody kominowe (spalinowe i wentylacyjne)

Kontrola stanu technicznej sprawności powinna odbywać się raz na rok. Zanieczyszczenia z przewodów spalinowych należy usuwać co najmniej dwa razy w roku, natomiast z przewodów wentylacyjnych – co najmniej raz w roku.

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim lub uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności. Osoba uprawniona dokonująca przeglądu instalacji kominowych powinna sporządzić protokół z przeprowadzonych czynności, a zarządca dokonać wpisu do książki obiektu budowlanego w sposób jednoznaczny i zwięzły oraz dołączyć do książki protokoły jako załączniki.

Zestawienie zbiorcze terminów przeglądów instalacji użytkowych zastosowanych w obiekcie dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM:

Rodzaj instalacji	Zakres czynności, przeglądu itp.	Termin	Podstawa prawna
Instalacje elektryczne	oporność izolacji ochrona przeciwporażeniowa, sprawność połączeń, sprawność osprzętu	1 raz na 5 lat	art.62 ust.2 Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.1186 ze zmianami).

Instalacje gazowe	sprawdzenie stanu technicznego	1 raz w roku	art.62 ust.2 Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.1186 ze zmianami).
Kocioł gazowy	Przegląd i konserwacja	Zgodnie z DTR i instrukcjami obsługi	Dokumentacja Techniczno - Ruchowa
Przewody kominowe	okresowa kontrola	1 raz w roku	art.62 ust.2 Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2019r., poz.1186 ze zmianami).
	usuwanie zanieczyszczeń	**spalinowe –** 2 razy w roku	§34 rozp. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010, nr 109, poz. 719 ze zmianami).
		wentylacyjne – 1 raz w roku	

IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

1. Alarmowanie

Art.4 ust.1 pkt7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej nakłada na zarządzającego budynkiem obowiązek ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Obowiązkiem kierownika administracyjnego jest umieszczenie w miejscu widocznym instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych (§4 ust.2 pkt.3 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r.). Zgodnie z art. 9 w/w ustawy **każdy,** kto zauważył pożar (inne zagrożenie) lub uzyskał informacje o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki;
- **Centrum Powiadamiania Ratunkowego** - telefon ratunkowy **112,**
- **Państwową Straż Pożarną w Gnieźnie**:

- telefon alarmowy **998,**
- telefon stacjonarny **(47) 771-72-10 lub (47) 771-72-11**

W razie potrzeby (wypadek lub inne zagrożenie) należy zaalarmować:

- Pogotowie Ratunkowe - tel. 999
- Policję - tel. 997
- Pogotowie energetyczne - tel. 991
- Pogotowie gazowe - tel. 992

Podczas telefonicznego składania informacji o pożarze do PSP należy:

- podać co się pali oraz określić czy jest zagrożenie dla życia ludzkiego,
- mówić spokojnym i wyraźnym głosem,
- podać swoje nazwisko,
- podać numer telefonu z którego się korzysta oraz dokładny adres miejsca pożaru.

Po przekazaniu informacji, odłożyć słuchawkę wówczas gdy dyspozytor potwierdzi przyjęcie zgłoszenia. Istotnym czynnikiem, umożliwiającym jednostkom straży pożarnej szybkie skierowanie na miejsce zdarzenia dostatecznej ilości właściwego sprzętu ratowniczego i gaśniczego jest z jednej strony znajomość obiektu, w którym powstał pożar, ale ważną rolę odgrywają też informacje zawarte w zgłoszeniu przekazanym z miejsca zdarzenia. Stąd też osoba wzywająca straż pożarną winna ze spokojem udzielić wyjaśnień na wszystkie pytania dyżurnego.

Osoba, która pierwsza zauważyła powstanie pożaru w obiekcie dydaktycznym, ogłasza za pomocą wskazanych wcześniej środków alarm pożarowy: głośny krzyk PALI SIĘ, PALI SIĘ, POŻAR.

2. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

1. Równolegle do zaalarmowania straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego lub hydrantów wewnętrznych.
2. Akcją ratowniczą do czasu przybycia straży pożarnej kieruje kanclerz uczelni (jeżeli jest obecny na miejscu), kierownik administracyjny lub pracownik

najbardziej opanowany. Każdy pracownik zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.

3. Do obowiązków kierującego działaniami należy w szczególności:
- ustalić, czy została wezwana straż pożarna i inne potrzebne służby,
- kierować ludźmi, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się,
- pełnić nadzór nad przebiegiem ewakuacji ludzi, a w dalszej kolejności mienia,
- współpraca z dowódcą straży pożarnej w czasie akcji,
- podporządkowanie się poleceniom dowódcy straży pożarnej.

4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna:
- w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
- usunąć z miejsca pożaru bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne,
- nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność; wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,
- wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania; poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką,
- pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od sąsiednich,
- należy zawsze pamiętać o zabezpieczeniu sobie drogi odwrotu.

Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników od prowadzenia akcji, w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać ściśle w myśl poleceń dowódcy akcji ratowniczej (straży pożarnej).

3. Zasady współdziałania ze strażą pożarną

W czasie trwania pożaru, awarii lub innego miejscowego zagrożenia pracownicy, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, prowadzą działania ratownicze według wyżej przedstawionych wskazań. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej wszyscy uczestnicy akcji ratowniczej zobowiązani są podporządkować się poleceniom dowódcy straży pożarnej. Konieczne jest wówczas wskazanie:
- miejsc i kierunków rozwoju pożaru,
- ilości i miejsca pozostałych osób w zagrożonym obiekcie,
- miejsc lokalizacji źródeł wody do celów gaśniczych (hydrantów zewnętrznych),
- miejsc szczególnie zagrożonych lub mogących takie zagrożenia powodować.

Pracownicy powinni być doradcami dowódcy akcji, w zakresie dotyczącym usytuowania materiałów stwarzających zagrożenie, możliwości dojścia do pomieszczeń zagrożonych, rozmieszczenia materiałów niebezpiecznych, itp.

4. Zabezpieczenie pogorzeliska

Kanclerz uczelni jest odpowiedzialny za:
- zabezpieczenie miejsca pożaru,
- wystawienie posterunku na pogorzelisku aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po uzgodnieniu z Policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru.

V. SPOSOBY PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Wiele pożarów powstaje na skutek niewłaściwego prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Pod pojęciem takich prac należy rozumieć wszelkie prace prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem oraz nie przewidziane normalnym tokiem pracy, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo - budowlane, w tym spawanie, malowanie, klejenie, itp., które należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Do prac takich należą w szczególności:

1. Wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
   - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
   - przecinanie materiałów przy pomocy wysokoobrotowych urządzeń – szlifierki kątowe,
   - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
   - podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
   - używanie materiałów pirotechnicznych.
2. Wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe np.:
   - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
   - stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
   - suszenie substancji palnych.

W/w prace niebezpieczne pod względem pożarowym należy prowadzić zgodnie z §36 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r., nr109, poz.719 ze zmianami). Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

1. Zasady organizacyjne prac niebezpiecznych

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane w obiekcie dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Skład osobowy komisji, o której mowa wyżej, wyznacza zarządzeniem wewnętrznym kanclerz uczelni.
4. Komisja ze swoich prac przy współudziale wykonawcy, sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych” – wzór stanowi **załącznik nr 6a.**
5. Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole, wystawiane jest wykonawcy pisemne „Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod

względem pożarowym" – wzór w **załączniku nr 6b.**

6. Wszystkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym są rejestrowane w książce kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – wzór **załącznik nr 6c.**
7. Po zakończeniu prac, osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli miejsca pracy, kontrolują ją w wyznaczonych czasach.
8. Wyniki kontroli należy wpisać w „Zezwoleniu na wykonywanie prac...", oraz w „Książce kontroli prac..".
9. Pozytywny wynik kontroli pozwala na określenie, że prace zostały wykonane bezpiecznie.

2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym jak spawanie, ciecie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
   - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
   - szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
   - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
   - montowaniu wyposażenia wnętrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym polega na:
   - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace, z wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń,
   - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
   - zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów i przedmiotów, których odsunięcie na bezpieczną odległość jest niemożliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.,
   - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
   - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kanalizacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
   - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym,
   - sprawdzeniu, czy w miejscu prowadzenia prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
   - Przygotowaniu w miejscu prowadzenia prac między innymi:
     - napełnionego wodą metalowego pojemnika np. wiadra na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego lub elektrod itp.,
     - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,

- niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
- zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.

3. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości umożliwiającej likwidację wszelkich źródeł pożaru.
4. Po zakończeniu prac należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tlących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiekolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.
5. Czynności kontrolne należy przeprowadzić:
   - bezpośrednio po zakończeniu prac, oraz
   - 2 godziny po ich zakończeniu, a w razie konieczności po 8 godzinach,
   - fakt przeprowadzenia kontroli należy każdorazowo odnotować w „Zezwoleniu na przeprowadzanie prac”,
6. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
7. Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
8. Butle z gazami sprężonymi (tlen i acetylen) wchodzące w skład zestawu spawalniczego mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

3. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne

Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, powinna w szczególności:

1. Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
2. Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń i stanowisk przewidziane w „Protokole zabezpieczenia prac..” i w „Zezwoleniu na przeprowadzenie..”.
3. Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć.
4. Wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, i ten fakt wpisać do „Książki kontroli prac..”.
5. Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

4. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:

1. Sprawdzić czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru.
2. Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „Protokole” i „Zezwoleniu” na prowadzenie prac.
3. Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu

gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru.
4. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych.
5. Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych.
6. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
7. Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym tylko po otrzymaniu pisemnego „Zezwolenia”, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy.
8. Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
9. Przerywanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu.
10. Meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac.
11. Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym.
12. Wykonywanie wszelkich poleceń zleceniodawcy i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.
13. Zrosić wodą miejsca w których mogłyby powstać zarzewia ognia.

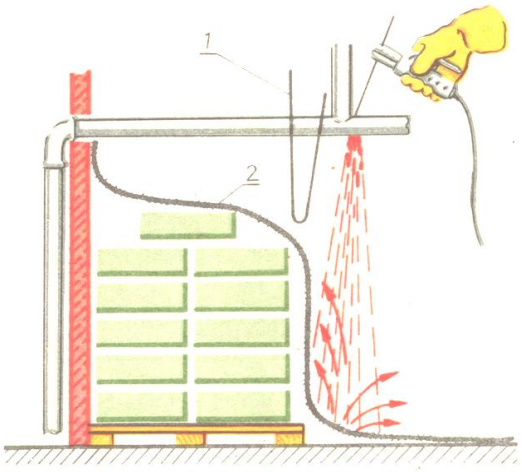

Rys.1. Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy

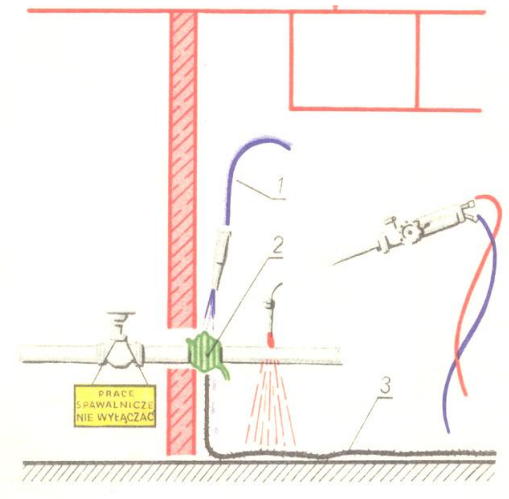

Rys. 2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy.

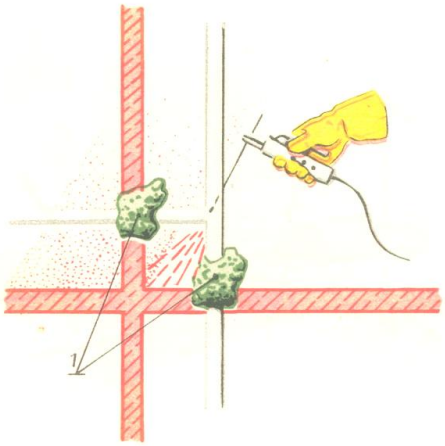

Rys.3. Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału - 1

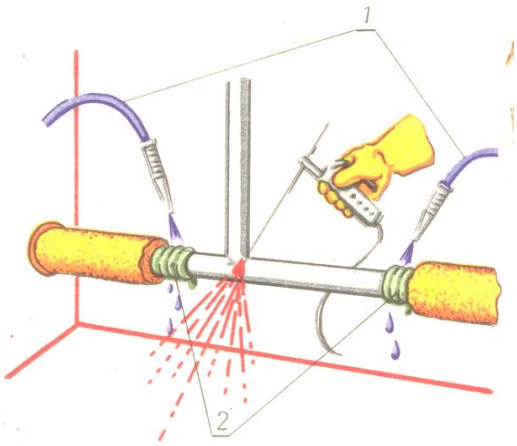

Rys. 4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego

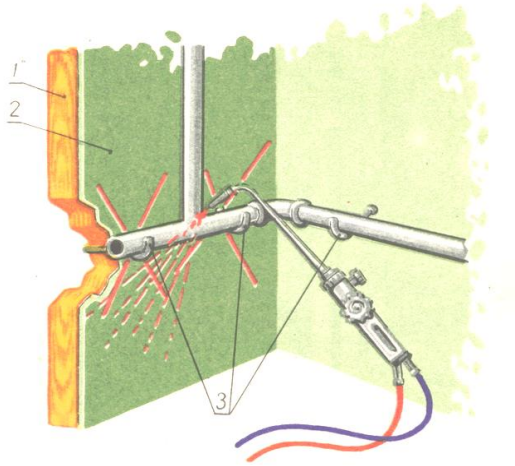

Rys. 5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację

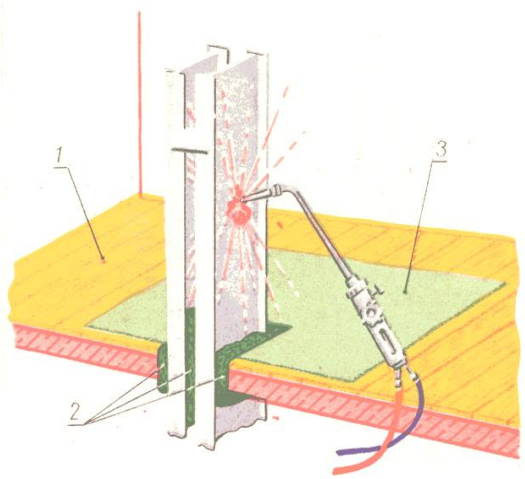

Rys. 6. Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy)

VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

1. Problematyka ewakuacji

W sytuacjach zagrożenia fundamentalną zasadą, której muszą być podporządkowane inne zadania jest to, aby ratować życie i zdrowie ludzkie. Każdy pracownik hali sportowej powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa.

Do dróg ewakuacyjnych w obiekcie dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM zalicza się: przejścia ewakuacyjne przez pomieszczenia, dwie klatki schodowe, wewnętrzne korytarze oraz dwa wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku.

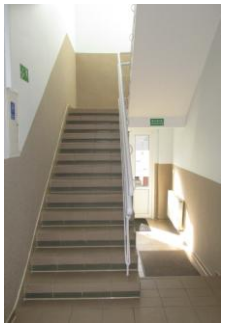

Drogi te oznakowane są pożarniczymi tablicami ewakuacyjnymi zgodnymi z Polską Normą PN-92/N-01256/02. Znaki te mają następujący wygląd:

kierunek ewakuacji

wyjście ewakuacyjne

kierunek do wyjścia

drzwi ewakuacyjne

schodami w dół

Znaki ewakuacyjne należy umieszczać odpowiednio do linii wzroku. Rozmieszczenia znaków należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić ich widoczność z każdego miejsca, w którym może przebywać człowiek lub może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji. Ponadto znaki powinny być umieszczane w miarę możliwości jak najbliżej źródeł światła, aby zapewnić ich właściwą luminację (tzn. świecenie).

Analizując powyższe stwierdzić należy, że w obiekcie dydaktycznym MILENIUM znaki i tablice ewakuacyjne oznaczające kierunki i wyjścia ewakuacyjne zostały dobrane i umieszczone w sposób prawidłowy.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione przez właścicieli, zarządców lub użytkowników odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego konstrukcji i wymiarów, a także być

zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:
1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleń dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

2. Zasady ewakuacji ludzi z obiektu

Zagrożenia mogące powstawać w obiekcie uwarunkowane są szeregiem różnych czynników do których zaliczyć można: techniczne warunki ewakuacji (rodzaj konstrukcji i wyposażenia, ilość wyjść z budynku, oznakowanie kierunków ewakuacji) oraz rozwiązania organizacyjne i porządkowe (znajomość zasad postępowania pracowników na wypadek ewakuacji).

Podstawowym warunkiem jaki powinna spełniać osoba wyznaczona do przeprowadzenia ewakuacji, jest dokładna znajomość obiektu, obecność w hali w czasie przebywania osób wykonujących czynności zawodowe, autorytet wśród współpracowników, predyspozycje i zdolności kierownicze oraz organizatorskie zapewniające podjęcie zdecydowanych działań w sytuacji zagrożenia.

Warunkiem pomyślnej ewakuacji jest wyprowadzenie ludzi poza obiekt w czasie nieprzekraczającym pewnej określonej granicy, kiedy w pomieszczeniach powstaną przy pożarze warunki niebezpieczne dla życia ludzi takie jak: wysoka temperatura otoczenia, wydzielanie się dymów i gazów jako produktów rozkładu termicznego materiałów palnych. Ponadto należy ustalić oraz wyznaczyć w bezpiecznej odległości od budynku teren do koncentracji osób ewakuowanych. **Jako miejsce zbiórki dla osób ewakuowanych wyznacza się boisko szkolne w odległości ok. 25 metrów od budynku (w kierunku północno-zachodnim).**

Ewakuacji ludzi i mienia dokonuje się, gdy wystąpiło zagrożenie dla zdrowia, życia ludzkiego albo przewiduje się taki bieg wydarzeń, który może spowodować to zagrożenie. Takie zagrożenie może nieść ze sobą, np. pożar, silne zadymienie, panika, skażenie toksycznymi środkami, wybuch i inne.

Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, które znalazły się w rejonie bezpośredniego zagrożenia i osoby znajdujące się na drodze jego rozprzestrzeniania się a także osoby znajdujące się w miejscach, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte np. przez zadymienie. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy bezzwłocznie wszelkimi dostępnymi środkami powiadomić kierownika akcji ratowniczej.

Ludzi odciętych od wyjścia a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przez okna, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej.

W silnym zadymieniu należy poruszać się ostrożnie, krokiem normalnym. Przechodząc przez miejsca silnie zadymione należy poruszać się w pozycji pochylonej, pamiętając, że najwięcej świeżego powietrza znajduje się tuż nad podłogą; usta można zakryć chusteczką lub kawałkiem materiału, najlepiej zwilżonego wodą, co ułatwi oddychanie. Osoby podtrute dymem i uległe wypadkowi należy wynosić na plecach lub na ramieniu.

Prowadząc ewakuację należy pamiętać o tym, że każde otwarcie drzwi wewnętrznych, drzwi zewnętrznych sprzyja rozwojowi pożaru poprzez zapewnienie dopływu świeżego powietrza zawierającego tlen, który podtrzymuje palenie. W związku z tym należy przestrzegać zasady, aby drzwi wszystkich pomieszczeń, które zostały opuszczone przez ludzi, były zamknięte.

Podczas ewakuacji z pomieszczeń, ludzi należy kierować poziomymi drogami ewakuacyjnymi (wewnętrzne korytarze), następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne do wyjść na zewnątrz obiektu.

3. Obowiązki pracowników w zakresie ewakuacji

Pracownicy mają obowiązek posiadać dokładne dane i informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń w budynku, dróg i kierunków ewakuacji oraz możliwości wyjścia z obiektu,
- sposobu zachowania się ludzi w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem,
- usytuowania telefonów i sposobu alarmowania na wypadek zagrożenia,

W zakresie prowadzenia akcji ewakuacyjnej do obowiązków pracowników należy w szczególności:

- podporządkować się kierującemu akcją ewakuacyjną,
- pamiętać, że szybkość i sprawność przeprowadzania ewakuacji decyduje o jej powodzeniu,
- zachowanie spokoju i nie dopuszczenie do powstania paniki,
- alarmowanie osób i instytucji zgodnie z wykazem telefonów alarmowych,
- pomaganie ratownikom w prowadzeniu ewakuacji.

4. Techniczne warunki ewakuacji w obiekcie

Bezpieczna ewakuacja ludzi, możliwa jest przy zachowaniu odpowiednich warunków techniczno-budowlanych dla dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wnętrz, określonych w rozp. Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną powinno być zapewnione „przejście ewakuacyjne” o długości nie przekraczającej w strefach ZL – **40m.**

Natomiast długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz, zwana „ dojściem ewakuacyjnym”, nie powinna przekraczać:

- w strefach ZL III – **30m** (przy jednym dojściu) i **60m** (przy dwóch dojściach),

Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczeń (w świetle) należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nich równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle powinna wynosić 0,9 m. Ilość oraz szerokość wyjść ewakuacyjnych jest wystarczająca na ilość osób mogących przebywać w każdej części budynku.

W budynku dydaktyczno-administracyjnym MILENIUM długości przejść i dojść ewakuacyjnych oraz szerokość wyjść ewakuacyjnych odpowiadają aktualnym wymogom w tym zakresie.

5. Wystrój wnętrz

Zagadnienie wystroju wnętrz wiąże się bezpośrednio z warunkami ewakuacyjnymi, gdyż rodzaj zastosowanych materiałów do elementów wykończenia wnętrz decyduje o warunkach rozprzestrzeniania się ognia oraz o możliwościach opuszczenia budynku przez przebywające tam osoby.

Obowiązujące przepisy stawiają szczególnie rygorystyczne wymagania w zakresie właściwości materiałów stosowanych do wykończenia wnętrz. W budynkach zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, **jest zabronione.**

Na drogach ewakuacyjnych oraz w pomieszczeniach budynku A MILENIUM nie stosuje się w/w elementów wykończenia wnętrz.

6. Sposoby praktycznego sprawdzania ewakuacji ludzi

W §17 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów z 2010 r. (Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719 ze zmianami) znajduje się zapis mówiący o tym, że właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami powinien, co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników (szkoły, przedszkola, internaty, domy studenckie), praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników. O terminie przeprowadzenia tych działań należy powiadomić Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Gnieźnie, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

W analizowanym obiekcie dydaktyczno-administracyjnym stałymi użytkownikami są studenci, uczniowie i pracownicy, których liczba przekracza 50 osób, i w związku z tym osób zachodzi konieczność organizowania próbnych alarmów ewakuacyjnych.

Należy mieć świadomość, że każdy powstający w obiekcie pożar jest sytuacją nadzwyczajną dla wszystkich jego użytkowników i zmuszającą ich do podjęcia czynności, z którymi ci ludzie w normalnych warunkach pracy nie mają do czynienia. Z reguły jest to pierwsze doświadczenie tego rodzaju.

Celem ćwiczeń (alarmów) ewakuacyjnych jest:

- wypracowanie właściwego zachowania się pracowników po usłyszeniu komunikatu o alarmie (nastawienia na zdarzenia prawdziwe),
- uniknięcie chaotycznych działań w sytuacji ekstremalnej mogących wywoływać szkodliwe skutki pogłębiające skalę zagrożeń,
- wyrobienie u pracowników i uczniów umiejętności wykorzystania innych dróg i wyjść ewakuacyjnych w przypadku zablokowania tych; które są najbliżej miejsca ich przebywania,
- wyrobienie odpowiednich reakcji u pracowników po usłyszeniu sygnału (komunikatu) alarmowego, dotyczących zakończenia pracy, wyłączenia urządzeń i rozpoczęcia procesu ewakuacji przy użyciu wyznaczonych dróg ewakuacyjnych w budynku,
- wyeliminowanie usterek technicznych i organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ludzi wynikłych w trakcie ćwiczeń,
- zapoznanie wszystkich osób z miejscem zbiórki wyznaczonym poza budynkiem.

Odpowiedni protokół z przeprowadzonych ćwiczeń (alarmów) ewakuacyjnych należy sporządzić według wzoru stanowiącego **załącznik nr 8** do instrukcji.

Zasady prowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych:

- podczas prowadzenia, ogłoszenia alarmu (ćwiczeń), gdy pracownicy znajdują się w salach, na korytarzach i w pomieszczeniach należy poinstruować ich, że powinni skierować się do najbliższego dostępnego wyjścia ewakuacyjnego oraz zachować spokój i dyscyplinę,
- wykładowcy i nauczyciele powinny znać stan osobowy studentów / uczniów w danym dniu, w celu późniejszego sprawdzenia czy wszystkie osoby opuściły budynek i są na miejscu zbiórki,
- wszystkie ćwiczenia ewakuacyjne stanowią swoisty trening dla pracowników mający na celu wypracowanie sprawnej metody ewakuacji,
- dużą uwagę należy zwracać na prowadzenie każdych ćwiczeń w sposób energiczny i zdyscyplinowany (bieganie powinno być zakazane),
- wracanie w czasie ewakuacji po zostawione rzeczy, itp. powinno być uniemożliwione (zabronione),
- po ogłoszeniu alarmu osoby przebywające w szkole powinny zakończyć swoją pracę i skierować się do wyjść ewakuacyjnych; inne zachowanie niż w/w spowoduje ogólny bałagan i zamieszanie,
- powrót do budynku następuje tylko wtedy, gdy zostanie to ogłoszone (np. przez osobę odpowiedzialną za ewakuację z budynku lub kierownika akcji ratowniczo - gaśniczej - dowódcę przybyłych jednostek PSP),
- gdyby zachodziła konieczność oddalenia się od wyznaczonego miejsca zbiórki (warunki pożarowe i inne) należy zwrócić uwagę czy wszyscy otrzymali o tym informację. Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają stan osobowy uczniów (należy zabrać ze sobą dzienniki) i w razie braku kogokolwiek powiadamiają o tym kanclerza / dyrekcję szkoły (lub przełożonego) i/lub przybyłe jednostki PSP (dowódcę),
- podczas ćwiczeń przeciwpożarowych, ewakuacyjnych nie przewiduje się żadnych działań gaśniczych, np. przy wykorzystaniu sprzętu gaśniczego,
- drzwi i wyjścia ewakuacyjne powinny mieć możliwość natychmiastowego otwarcia w przypadku zagrożenia i ewakuacji ludzi z budynku, drogi ewakuacyjne stale udrożnione; w przypadku zamknięcia wyjść ze względów ochrony mienia, kontroli dostępu itp. należy przewidzieć rozwiązania pozwalające spełnić powyższy warunek (np. gablotki na klucz ewakuacyjny).

7. Ewakuacja i zjawisko paniki

Szczególnego znaczenia nabiera zapobieganie skutkom paniki, której możliwość istnieje zawsze, nie tylko w przypadku powstania pożaru, wybuchu lub katastrofy, czy innego wypadku, ale i w przypadku niewielkiego zadymienia. Ludzie wchodzący w skład grupy ogarniętej paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem groźnego, niszczącego tłumu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania. Może w ślepym instynkcie szukania ratunku spotęgować zagrożenie własne, ratowników i przyczynić się do innych groźnych wypadków. Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne. Dokonać tego mogą tylko ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką.

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

1) osobisty przykład,
2) zdecydowany nakaz,
3) wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,

4) przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
5) zagrożenia użyciem siły,
6) użycie siły,
7) unieszkodliwienie przywódcy paniki.

Opanowanie tłumu ogarniętego paniką, prącego naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania dla osób znajdujących się z tyłu tłumu, niż na jego czele. W czasie akcji ratowniczej najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby, znajdujące się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, zatracając poczucie rzeczywistości i podejmując nieprzemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie, np. wyskakiwanie z okien czy chowanie się w trudno dostępnych miejscach. Przybycie ratownika z zewnątrz powoduje przekonanie, że zagrożenie nie jest niebezpieczne i istnieją drogi ratunku.

Sposoby ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się, bez użycia specjalistycznego sprzętu ratowniczego

Wyprowadzanie przez jedną osobę

Wyprowadzanie przez dwie osoby

Przenoszenie przez dwie osoby sposobem " kombinowanym "

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "tłumokowym"

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "strażackim"

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "na barana"

VII. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW

Właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędne jest określenie dla wszystkich pracowników zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru pracy powinien zawierać także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również ppoż.) obiektu na zajmowanym stanowisku pracy.

1. Zadania i obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom dla poszczególnych stanowisk pracy

1.1. Zarządca obiektu (kanclerz uczelni)

1. Przestrzeganie ppoż. wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażenie obiektu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi normami.
3. Utrzymywanie gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej.
4. Wyposażenie obiektu, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowy wyłącznik prądu.
5. Zapewnienie osobom przebywającym w budynku dydaktyczno-administracyjnym bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji.
6. Przygotowanie obiektu do prowadzenia działań ratowniczych.
7. Ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
8. Umieszczenie w widocznym miejscu instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.
9. Oznakowanie znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:

- dróg ewakuacyjnych w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
- miejsc usytuowania gaśnic i hydrantów wewnętrznych,
- miejsc usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu i kurka głównego instalacji gazowej.

10. Realizowanie zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia budynku, zgodnie z postanowieniami obowiązujących przepisów prawnych, decyzjami organów nadrzędnych i ochrony przeciwpożarowej oraz wskazaniami niniejszej instrukcji.
11. Wydawanie poleceń mających na celu usunięcie technicznych usterek zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu obiektu.
12. Organizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej na wypadek powstania pożaru, do czasu przejęcia dowodzenia przez jednostki straży pożarnej.
13. Zapewnienie niezbędnych środków materiałowych i organizacyjnych dla ewakuacji mienia na wypadek pożaru.
14. Nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego przez wszystkich pracowników oraz inne osoby przebywające w obiekcie dydaktyczno-administracyjnym.

1.2. Wykładowcy / nauczyciele

1. Zna liczbę studentów / uczniów w danym dniu w obiekcie i miejsce gdzie powinny się znajdować.
2. Posiada umiejętności organizowania akcji ewakuacyjnej i niedopuszczenia do powstania paniki wśród studentów / uczniów.
3. Zna wewnętrzne sygnały alarmowe stosowane w budynku oraz numery telefonów alarmowych.
4. Bezwzględnie utrzymuje drożność wszystkich istniejących dróg, przejść i wyjść ewakuacyjnych dla zapewnienia sprawnej ewakuacji studentów / uczniów w przypadku pożaru lub innego zagrożenia.
5. Zgłasza kierownikowi administracyjnemu dostrzeżone nieprawidłowości lub zaniedbania, stwarzające możliwość powstania pożaru oraz dopilnowuje ich usunięcia.

1.3. Woźny / konserwator

1. Ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo pożarowe obiektu oraz właściwe funkcjonowanie należących do niego urządzeń i instalacji.
2. Nadzoruje utrzymanie należytego stanu technicznego eksploatowanych na terenie placówki instalacji i urządzeń technicznych.
3. Eksploatuje sprzęt zasilany energią elektryczną w sposób nie powodujący przeciążeń instalacji.
4. W przypadkach zaniku prądu w sieci elektrycznej nie stosuje świeczek do oświetlenia pomieszczeń.
5. Realizuje powierzone obowiązki zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami ochrony przeciwpożarowej.
6. Nie stosuje dodatkowych urządzeń ogrzewczych (piecyki, grzejniki, kuchenki) bez pisemnej zgody zarządzającego obiektem.
7. Podczas pracy (dyżuru) okresowo kontroluje pomieszczenia techniczne obiektu oraz zachowania studentów / uczniów i innych osób w szkole dla eliminacji ewentualnych zagrożeń.
8. Stwierdzone uchybienia mogące mieć istotny wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego lub warunki ewakuacji ludzi zgłasza zarządcy i żąda ich usunięcia.
9. Dopilnowuje obowiązku przechowywania kluczy zapasowych do poszczególnych pomieszczeń w miejscu na ten cel wyznaczonym.

1.4. Sprzątaczka

1. Usuwa z koszy wszystkie odpady i wynosi je do pojemnika usytuowanego poza budynkiem.
2. Wygasza w pomieszczeniu, po zakończeniu pracy światła oraz wyłącza wszelkie urządzenia elektryczne.
3. Nie stosuje płynów łatwo zapalnych do zmywania podłóg i czyszczenia wykładzin.
4. Przechowuje sprzęt i materiały do utrzymania czystości tylko w miejscach wyznaczonych. Nie dopuszcza do składowania tam płynów niebezpiecznych.
5. Zamyka sprzątnięte pomieszczenia oraz zabezpiecza je przed możliwością powstania pożaru.
6. Przestrzega określonych przez producenta warunków eksploatacji sprzętu mechanicznego i materiałów do utrzymania czystości.
7. Nadzoruje zapewnienie właściwego zabezpieczenia urządzeń i materiałów mogących powodować zagrożenie pożarowe.
8. Odpowiada za prawidłowość wykonywania prac z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pożarowego.

2. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników

1. Znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy oraz przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.
2. Znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
3. Orientacja w rozmieszczeniu sprzętu gaśniczego i hydrantów wewnętrznych.
4. Umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych.
5. Znajomość warunków przeprowadzania bezpiecznej ewakuacji.
6. Udział w akcji ratowniczo – gaśniczej oraz podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją.
7. Niezwłoczne zgłaszanie usterek mogących spowodować pożar osobom kompetentnym do ich usuwania.
8. Przestrzeganie obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w obszarze zajmowanego stanowiska.
9. Przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzeń technicznych.
10. Znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru zgodnie z instrukcją alarmowania.

3. Czynności zabronione pracownikom obiektu

W obiekcie dydaktyczno-administracyjnym zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów w miejscach występowania materiałów palnych.
2. Użytkowanie instalacji i urządzeń niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanie okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia.
3. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
4. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
5. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
6. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości.
7. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.
8. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno – budowlanych.
9. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do gaśnic, hydrantów, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

10. Używanie sprzętu gaśniczego do jakichkolwiek prac nie związanych z akcją gaśniczą lub celami szkoleniowymi.
11. Wykonywanie jakichkolwiek prac niezgodnych z instrukcjami obsługi urządzeń.
12. Zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych.
13. Podłączanie do jednego gniazda wtyczkowego kilku odbiorników energii.
14. Pozostawianie włączonych urządzeń elektrycznych bez nadzoru.
15. Wykonywanie pracy w warunkach pożarowo niebezpiecznych dla siebie i otoczenia.

4. Odpowiedzialność karna

Pracownicy oraz stali użytkownicy budynku A MILENIUM ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za nieznajomość obowiązujących w niej przepisów przeciwpożarowych i postanowień niniejszej instrukcji. Zapis art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j.: Dz.U. z 2020r., poz.961 ze zmianami) ustanawia odpowiedzialność właścicieli, zarządzających i użytkowników obiektów, pomieszczeń i terenów za naruszenie przepisów przeciwpożarowych. Za wykroczenia i przestępstwa pracowników, przeciwko bezpieczeństwu pożarowemu zastosowanie ma Kodeks Wykroczeń, Kodeks Karny oraz Kodeks Pracy (**załącznik nr 7**):

1. Kodeks Karny – art. 163 § 1:

„Kto sprowadza zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach mające postać pożaru (…) podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10” ,

2. Kodeks Wykroczeń – art. 82 § 1:

„Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem lub wykracza przeciwko przepisom dotyczącym zapobiegania i zwalczania pożarów (…) podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany”,

3. Kodeks Pracy – art. 108 § 1:

„Za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów (…) przeciwpożarowych pracodawca może stosować wobec pracownika karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną”.

Niezależnie od powyższych postanowień, zgodnie z kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia, za przewinienia w zakresie ochrony przeciwpożarowej może być stosowane postępowanie mandatowe.

VIII. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ORAZ Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się w drodze szkoleń organizowanych jako:

- część składowa szkolenia wstępnego BHP oraz instruktażu stanowiskowego pracowników nowo przyjętych, czyli szkolenie wstępne,
- szkolenia podstawowego,
- próbne alarmy (ćwiczenia), jako sprawdzian posiadanych wiadomości z zakresu wiedzy o ochronie przeciwpożarowej i umiejętności w tym zakresie.

Przeszkolenie wstępne pracowników nowo przyjętych polega na zapoznaniu ich z występującymi w obiekcie zagrożeniami pożarowymi oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom i zasad ich zwalczaniu. Przyjęty do pracy pracownik powinien być wstępnie zaznajomiony z przepisami przeciwpożarowymi zawartymi w niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego podpisując stosowne oświadczenie **(załączniki nr 2 i 3).**

Szkolenie podstawowe obejmuje wykłady o następującej tematyce:

- podstawowe przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- zagrożenie pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
- ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacyjne,
- podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia ppoż.,
- znajomość zasad praktycznego użycia sprzętu pożarniczego i urządzeń ppoż.,
- odpowiedzialność z tytułu nie przestrzegania przepisów ppoż.

Szkolenie podstawowe, pracowników w zakresie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej, należy ponowić w okresach nie dłuższych niż 5 letnich celem przypomnienia zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego zawartych w aktualnie obowiązujących przepisach. Pracownik uczestniczący w szkoleniu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia **(załącznik nr 4),** które należy wpiąć do akt osobowych pracownika. Szkolenia są przeprowadzane według programów szkoleń, stanowiących osobne opracowanie, zależne od aktualnych przepisów w tym zakresie.

Szkolenie podstawowe przeprowadza osoba posiadająca wymagane kwalifikacje zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.961 ze zmianami).

Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkowy dla wszystkich pracowników i stałych użytkowników obiektu dydaktyczno-administracyjnego (budynek A).